

Михайло КОРОП,

orcid.org/0000-0002-3043-7233

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичної культури та спорту
Київського національного торговельно-економічного університету
(Київ, Україна) *mihail.sport@ukr.net*

Таміла БЕРЕЖНА,

orcid.org/0000-0002-4626-6133

кандидат педагогічних наук, старший дослідник,
вчений секретар
Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»
(Київ, Україна) *tamilaberezna@icloud.com*

Наталія МАКОГОНЧУК,

orcid.org/0000-0001-7378-8917

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін
Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького
(Хмельницький, Україна) *wysenka@ukr.net*

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПРОЦЕСУ ОЦІНЮВАННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

У статті висвітлено сутність методичних основ формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів щодо оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти. Визначено, що вітчизняна система оздоровчої рухової активності та здорового способу життя здобувачів середньої освіти має на меті створення в суспільстві умов для збереження здоров'я як найвищої соціальної цінності.

Мета статті – проаналізувати методичні основи процесу оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Процедура теоретико-методологічного дослідження. Методологія дослідження базується на сучасних положеннях педагогічної науки і відображає методичні основи процесу оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Дослідження здійснювалось із застосуванням загальнонаукових методів (вивчення, аналіз і узагальнення довідкової інформації, огляд науково-освітніх друкованих та он-лайн джерел), а також систематизації та узагальнення.

Наукова новизна: доведено, що методичні основи процесу оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти передбачають вирішення завдань, пов'язаних з поетапним формуванням досвіду з оцінювальної діяльності та використання технологій і комплексів оцінювання.

Висновки. 1. Методичні основи процесу оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти: виявлення адекватності педагогічно спрямованих впливів та їхніх ефектів запланованим результатам; обов'язкова система оцінювання для кожного уроку; диференційована система оцінювання прогресу (за 12-бальною шкалою); критерії, як загальні підходи до визначення рівня освітніх досягнень здобувачів в процесі розвитку рухових навичок здобувачів середньої освіти. 2. Необхідне застосування компетентнісного підходу в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти передбачає вирішення поетапних завдань. 3. Педагогічними умовами процесу оцінювання розвитку рухових навичок здобувачів середньої освіти на уроках фізичної культури є такі: посилення мотивації майбутніх вчителів фізичної культури до зростання у сфері оцінювання освітніх досягнень; забезпечення взаємодії учителів фізичної культури в оцінюванні освітніх досягнень здобувачів; систематизація професійної підготовки вчителів фізичної культури до здійснення оцінювальної діяльності. 4. Підходами, що сприяють формуванню оцінювальної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури, визначено наступні: системний, діяльнісний, компетентнісний.

Ключові слова: оцінювальна компетентність, оцінювальна діяльність, вчителі, здобувачі середньої освіти, рухові навички, рухова активність.

Mykhailo KOROP,*orcid.org/0000-0002-3043-7233**PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Physical Education and Sports
State University of Trade and Economics
(Kyiv, Ukraine) mihail.sport@ukr.net***Tamila BEREZHNA,***orcid.org/0000-0002-4626-6133**Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Researcher,
Scientific Secretary
State Scientific Institution "Institute of Education Content Modernization"
(Kyiv, Ukraine) tamilaberezhna@icloud.com***Nataliia MAKOHONCHUK,***orcid.org/0000-0001-7378-8917**Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Psychology, Pedagogics
and Social-Economic Disciplines Department
Bohdan Khmelnytskyi National Academy
of the State Border Guard Service of Ukraine
(Khmelnyskyi, Ukraine) wysenka@ukr.net*

METHODOLOGICAL BASICS OF THE PROCESS OF ASSESSING THE MOTOR ACTIVITY OF SECONDARY EDUCATION STUDENTS

The article highlights the essence of the methodical foundations of the formation of the assessment competence of future teachers regarding the assessment of motor activity of students of secondary education. It was determined that the domestic system of health-improving motor activity and healthy lifestyle of secondary education students aims to create conditions in society for preserving health as the highest social value.

***The purpose of the article** is to analyze the methodical foundations of the process of evaluating motor activity of secondary education students.*

***The procedure of theoretical and methodological research.** The research methodology is based on modern provisions of pedagogical science and reflects the methodical foundations of the process of evaluating motor activity of secondary education students.*

The research was carried out using general scientific methods (study, analysis and generalization of reference information, review of scientific and educational printed and online sources), as well as systematization and generalization.

Scientific innovation: it has been proven that the methodical foundations of the process of evaluating the motor activity of secondary education students involve solving tasks related to the step-by-step formation of experience in evaluation activities and the use of technologies and evaluation complexes.

***Conclusions.** 1. Methodological foundations of the process of evaluating motor activity of secondary education students: identifying the adequacy of pedagogically directed influences and their effects on the planned results; mandatory evaluation system for each lesson; differentiated progress evaluation system (on a 12-point scale); criteria as general approaches to determining the level of educational achievements of students in the process of developing motor skills of students of secondary education. 2. The necessary application of the competence approach in the process of evaluating the motor activity of secondary education students involves solving step-by-step tasks. 3. Pedagogical conditions of the process of evaluating the development of motor skills of students of secondary education in physical education lessons are as follows: strengthening the motivation of future physical education teachers to grow in the field of evaluating educational achievements; ensuring the interaction of physical education teachers in evaluating the educational achievements of the students; systematization of professional training of physical education teachers for assessment activities. 4. Approaches that contribute to the formation of assessment competence of future physical education teachers are defined as the following: systemic, activity-based, competence-based.*

***Key words:** assessment competence, assessment activity, teachers, students of secondary education, motor skills, motor activity.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах реформування та входження до європейського освітнього простору основною метою вітчизняної системи середньої освіти згідно з Зако-

ном України «Про освіту» (2017), Національною доктриною розвитку освіти України в XXI столітті (2002), «Національною стратегією розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки» (2012),

документами Уряду та Міністерства освіти і науки України визначено важливість та необхідність здоров'язбереження.

Вітчизняна система оздоровчої рухової активності та здорового способу життя здобувачів середньої освіти має на меті створення в суспільстві умов для збереження здоров'я як найвищої соціальної цінності всіх груп населення.

Недостатньо вивченими вважаємо процеси формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Аналіз основних досліджень і публікацій.

Актуальна проблема формування оцінювальної компетентності майбутніх вчителів і процесів оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти стала предметом для наукових розвідок вітчизняних вчених Т. Круцевич, М. Воробйова, Г. Безверхньої Г. та ін. Вчені проаналізували контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді. Методологічні основи комплексного тестування у фізичному вихованні і спорті висвітлено в працях Л. Сергієнка, Д. Шарого. Основи педагогічного оцінювання досліджено в наукових розвідках І. Булах, Я. Болюбаш, М. Мруги, І. Філончук та ін. Оцінка рухової підготовленості здобувачів середньої освіти обґрунтована в наукових роботах В. Юденка та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Потребують більш глибокого вивчення як процес формування оцінювальної компетентності майбутніх вчителів різних спеціальностей, так і процеси рухової активності здобувачів середньої освіти.

Мета статті – проаналізувати методичні основи процесу оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Процедура теоретико-методологічного дослідження. *Методологія дослідження* базується на сучасних положеннях педагогічної науки і відображає методичні основи процесу оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Дослідження здійснювалось із застосуванням загальнонаукових *методів* (вивчення, аналіз і узагальнення довідкової інформації, огляд науково-освітніх друкованих та он-лайн джерел), а також систематизації та узагальнення.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Здоровий спосіб життя, впровадження рухової активності та профілактика захворювань здобувачів освіти, як доводять вітчизняні науковці, потребують більшої уваги щодо розроблення програм та оновлення системи саме оцінювання

рухової активності здобувачів освіти. Більш уважне ставлення до особистого здоров'я та здоров'я нації загалом необхідно пропагувати в соціальній рекламі та засобах масової інформації. Рухова активність сьогодні вважається генеруючим чинником здорового способу життя (Круцевич&Воробйов&Безверхня, 2011: 3).

Комплекс інформаційно-методичних засобів оцінювання розвитку рухових навичок здобувачів загальної середньої освіти складається з таких складових: «навчальні програми; протоколи оцінки розвитку рухових навичок учнів; інформацію про його стан, подану в таблицях, схемах, діаграмах; анкети для проведення експертних опитувань учителів фізичної культури»; анкети для проведення експериментальних опитувань викладачів фізичної культури, а також анкети для опитування здобувачів; «методичні вказівки щодо проведення вимірювань та оцінки показників розвитку рухових навичок здобувачів загальної середньої освіти» (Круцевич&Воробйов&Безверхня, 2011: 3).

Наприклад, розроблена методика формування оцінювальної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури в процесі оцінювання розвитку рухових навичок здобувачів середньої освіти на уроках фізичної культури складається з діагностичного, інформаційного і практичного етапів, включає два модулі: комплексний та експрес-методику і вміщує аксіологічний компонент. Комплексне оцінювання спрямоване на поглиблене дослідження методики формування оцінювальної компетентності майбутніх вчителів як фізичної культури, так і початкових класів в процесі оцінювання розвитку рухових навичок учнів із метою динамічного спостереження за її станом у процесі фізичного виховання доводить той факт, що існує позитивна тенденція зростання кількості здобувачів середньої освіти, які використовують різні форми рухової активності.

Т. Круцевич, М. Воробйов, Г. Безверхня зазначають, що «рухова активність – невід'ємна частина способу життя і поведінки дітей, залежить від організації фізичного виховання, морфофункціональних особливостей організму, що росте, типу нервової системи, кількості вільного часу, мотивації до занять, доступності спортивного обладнання та місць відпочинку дітей і підлітків» (Круцевич&Воробйов&Безверхня, 2011: 3).

Вітчизняні науковці констатують, що потрібно зважувати на той факт, що індивідуальна норма рухової активності повинна базуватися на доцільності і користі для здоров'я, отже, «треба орієнтуватися на показники, що

характеризують фізичне здоров'я дітей. Важливо не тільки знати, скільки потрібно рухатися і робити локомоцій протягом доби чи тижня, а й з якою метою, якого рівня фізичного стану треба досягти. Це потребує визначення спрямованості фізичних вправ і параметрів фізичних навантажень» (Круцевич&Воробйов&Безверхня, 2011: 4; Сергієнко&Шарий, 2010: 3–12). Такий підхід застосовано у працях Т. Круцевич (2008, 2011), Л. Сергієнко (2010).

Вітчизняними дослідниками обґрунтовано, що «мета формування оцінювальної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури в процесі оцінювання розвитку рухових навичок здобувачів середньої освіти у фізичному вихованні полягає у виявленні адекватності педагогічно спрямованих впливів та їхніх ефектів запланованим результатам» (Круцевич&Воробйов&Безверхня, 2011: 7). Якщо виявлено невідповідність, треба вжити заходів для корекції керівних впливів. Це дає змогу розглядати процес фізичного виховання як керувану систему, у якій оцінювання є підсумковим етапом (Модифіковано нами).

Згідно досліджень Т. Круцевич з співавторами, мета поточної оцінювальної діяльності полягає в тому, щоб оцінити ефективність «занять з фізичного виховання чи конкретних оздоровчих програм. У науковій літературі його поділяють на цикловий та етапний» (Т. Круцевич та ін., 2011) (Круцевич&Воробйов&Безверхня, 2011: 10). Мета циклового оцінювання – інтегрально, цілісно оцінити систему занять у рамках завершального циклу контрольованого процесу, звірити заплановане та реалізоване у циклі, отримати необхідну інформацію, щоб спланувати подальші дії. Це оцінювання проводять через 2, 4, 6 місяців і більше. Ефективність оцінюють за об'єктивними і суб'єктивними показниками, які вивчалися під час попереднього контролю. «Зіставляючи результати повторних досліджень з початковими даними роблять висновки про спрямування адаптаційних змін у функціональних системах і в діяльності усього організму під впливом складених програм для занять фізичною культурою» (Круцевич&Воробйов&Безверхня, 2011: 10).

Констатуємо, що поточне оцінювання показників розвитку рухових навичок учнів передбачає облік і оцінку зростання показників, переведених у відносні одиниці порівняно з початковими (%). «Це можна виразити у процентному зростанні показників тестування індивідуально кожного учня протягом визначеного циклу занять, а також визначення його рейтингу серед однолітків» (Юденюк, 2018). Результати усієї вікової групи диференціюють від

мінімального до максимального показника за відсотковою шкалою від 1 до 100.

Усі види оцінювання дають необхідну інформацію, яку використовують у процесі управління фізичним вихованням і дозволяють встановити початковий рівень фізичного стану кожного здобувача середньої освіти, а також контролювати динаміку результатів показників тренувальних впливів у процесі занять з фізичної культури та спорту. Дослідження С. Куртаса дозволяють розділити історіографію розвитку поняття «оцінювання» та згідно його наукових розвідок стверджувати, що сьогодні діє післяболонський період (2005 рр. – до сьогодні). Дослідник стверджує, що відбувся «перехід від розгляду оцінювання як просто діяльності педагога до його бачення як складової професійної компетентності, спроможності здійснювати оцінювальну діяльність на високому професійному рівні» (Куртас, 2012: 8).

Визначимо методичні основи формування оцінювальної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури в процесі написання конспекту уроку. Це найконкретніший план роботи вчителя в закладі загальної середньої освіти. Документ відносимо до оперативного планування, що виконує організаційну функцію. Конспект – це результат безпосередньої підготовки вчителя фізичної культури до уроку. Він розробляється на основі робочого плану для паралельних класів, але зазначаються особливості роботи в кожному з них.

Конспект має містити конкретні завдання, які повинен розв'язати вчитель фізичної культури на уроці. При цьому враховується рівень фізичної підготовленості всіх груп учнів (для забезпечення оптимальних педагогічних дій в процесі оцінювальної діяльності).

Для нашого дослідження необхідно обґрунтувати також складові методичних основ формування оцінювальної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури в процесі розвитку рухових навичок учнів. Для проведення дослідження необхідно сформулювати методіку, яка є його своєрідною програмою (планом). Її складові: вибір теми і формулювання назви. Вибір теми має бути продиктований практикою викладання фізичної культури в закладах загальної середньої освіти і повинен відображати розвиток галузі фізичної культури і спорту, а формулювання назви має чітко відображати сенс дослідження і бути лаконічним; розробку гіпотези і визначення завдань дослідження. *Гіпотеза* (передбачення результату) розробляється на основі узагальнення досвіду, інтуїції та аналізу існуючих наукових фактів, описаних у науковій літературі та наукових дисертаційних

дослідженнях. Завдання конкретизують дослідження, і кожне з них представляє сторону проблеми, що підлягає вивченню. Кількість завдань залежить від тривалості дослідження і його складності; підбір досліджуваних. Констатуємо, що характерною рисою педагогічних досліджень є те, що вони порівняльні: експериментальні і контрольні групи, те, що є сьогодні, зі стандартами. Порівняльність дослідження ставить певні вимоги до обстежуваних (учнів, студентів), а саме: вони повинні добровільно брати участь у дослідженні і бути, за можливості, зрівнені (ідентичні) за віком, статтю, фізичним розвитком і підготовленістю, професійною діяльністю; з ними повинні працювати одні й ті ж вчителі-практики, майбутні вчителі фізичної культури (Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, 2011: 1).

На сьогодні визначені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів освітніх закладів. Критерії охарактеризовано у Наказі Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13.04.2011 № 329. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти.

«Критерії визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти та встановлюють відповідність між вимогами до знань, умінь і навичок учнів та показником оцінки в балах відповідно до рівнів навчальних досягнень» (Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, 2011: 1).

Підсумовуючи, маємо зазначити, що методичними основами формування оцінювальної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури в процесі оцінювання рухових навичок здобувачів середньої освіти вважаємо наступні: метою оцінювання розвитку рухових навичок учнів у фізичному вихованні є виявлення адекватності педагогічно спрямованих впливів та їхніх ефектів запланованим результатам (конспекти уроків); написання конспектів уроків з фізичної культури, які мають обов'язкову систему оцінювання для кожного уроку; диференційовану систему оцінювання прогресу (Р за 12-бальною шкалою) фізичної підготовленості здобувачів освіти протягом навчального року залежно від початкового рівня; критерії, як загальні підходи до визначення рівня освітніх досягнень учнів в процесі розвитку рухових навичок учнів середнього шкільного віку, як показник – оцінка в балах відповідно до рівнів навчальних досягнень (за 12-бальною шкалою).

Педагогічними умовами процесу оцінювання розвитку рухових навичок здобувачів середньої освіти на уроках фізичної культури нами визначено: посилення мотивації майбутніх вчителів фізичної культури до зростання у сфері оцінювання освітніх досягнень; забезпечення взаємодії учителів фізичної культури в оцінюванні освітніх досягнень учнів; систематизація професійної підготовки вчителів фізичної культури до здійснення оцінювальної діяльності; поетапне оволодіння учителями фізичної культури сучасними оцінювальними методами та їхнє закріплення на практиці; активне залучення учителів фізичної культури до оцінювальної роботи в період виробничої (педагогічної) практики й підвищення кваліфікації.

Як стверджують вітчизняні вчені, найбільш ефективними *підходами*, що сприяли формуванню оцінювальної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури, визначено наступні: системний, діяльнісний, компетентнісний (Болубаш&Булах&Мруга&Філончук, 2007).

Застосування *компетентнісного підходу* для формування оцінювальної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури передбачає вирішення завдань, пов'язаних з поетапним її формуванням; формування досвіду з оцінювальної діяльності, використання технологій і комплексів оцінювання; формування професійно значущих особистісних якостей в оцінюванні результатів навчання; передбачає не засвоєння майбутніми вчителями фізичної культури окремих один від одного знань, умінь, навичок оцінювальної діяльності, здібностей і готовності до оцінювання результатів навчання, а оволодіння ними в комплексі. Теоретичні та методичні знання, які пропонуються на заняттях в університетах, дають змогу студенту бакалаврату спеціальності 017 – Фізична культура і спорт, «правильно оцінювати соціальну значущість уроків фізичної культури з розвитку рухових навичок учнів, розуміти об'єктивні закономірності фізичного виховання як педагогічного явища, свідомо ставитися до уроків та завдань вчителя» (Булах, 2005: 10). Вітчизняні вчені Дж. Вілмут, І. Булах, М. Мруга (2007) розробили систему «оцінювання успішності здобувачів вищої освіти із фізичного виховання, яка враховує не лише фізичну, але й освітньо-методичну підготовку» (Вілмут&Булах&Мруга, 2007: 137).

Утворення робочої групи, яка повинна була до 31.10.2020 року розробити проєкт тестів і нормативів щорічного оцінювання фізичної підготовленості учнівської та студентської молоді, дозволяє оновлювати систему оцінювання фізичної підготовленості та рухової активності здобувачів

як середньої, так і вищої освіти (Про утворення робочої групи щодо розроблення тестів та нормативів щорічного оцінювання фізичної підготовленості учнівської та студентської молоді, 2020: Наказ МОН України).

Як констатують вітчизняні науковці «відсутність адекватного особистого рухового досвіду ставить, на певному етапі, під сумнів суб'єктивність студента у педагогічному процесі фізичного виховання; розширення контингенту тих, хто займається за особистим руховим досвідом знижає ефективність занять з фізичного виховання; викладач фізичного виховання повинен свій руховий досвід адаптувати до загального поля педагогічної практики фізичного виховання» (Вржесневський&Ракітіна&Орленко&Янішевський, 2024: 45–48).

Вчителі-практики наголошують на необхідності постійного оновлення системи оцінювання рухової підготовленості здобувачів середньої освіти як в навчальний час, так і в період дозвілля (Юденюк, 2018).

Висновки. 1. Методичні основи процесу оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти: виявлення адекватності педагогічно спрямованих впливів та їхніх ефектів запланованими результатами; обов'язкова система оцінювання для кожного уроку; диференційована система оціню-

вання прогресу (за 12-бальною шкалою); критерії, як загальні підходи до визначення рівня освітніх досягнень здобувачів в процесі розвитку рухових навичок здобувачів середньої освіти. 2. Необхідне застосування компетентнісного підходу в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти передбачає вирішення поетапних завдань. 3. Педагогічними умовами процесу оцінювання розвитку рухових навичок здобувачів середньої освіти на уроках фізичної культури є такі: посилення мотивації майбутніх вчителів фізичної культури до зростання у сфері оцінювання освітніх досягнень; забезпечення взаємодії учителів фізичної культури в оцінюванні освітніх досягнень здобувачів; систематизація професійної підготовки вчителів фізичної культури до здійснення оцінювальної діяльності. 4. Підходами, що сприяють формуванню оцінювальної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури, визначено наступні: системний, діяльнісний, компетентнісний.

Подальшими перспективами наукових розвідок вважаємо дослідження освітньо-методичної підготовки до формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури, магістрантів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» в умовах магістратури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Булах І.Є. Основи педагогічного оцінювання. Ч. I. Теорія: навчально-методичні та інформаційно-довідкові матеріали для педагогічних працівників. Київ: Майстер-клас, 2005. 96 с.
2. Вржесневський І.І., Ракітіна Т.І., Орленко Н.А., & Янішевський Ю.В. Специфіка сприйняття та оцінювання рухового досвіду у педагогіці рухової активності та фізичних зусиль. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Вип. (1(173)). 2024. С. 45–48. URL: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.1\(173\).10](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.1(173).10).
3. Вілмут Дж., Булах І.Є., Мруга М.Р. Оцінювання для навчання: навчальний посібник. Київ: Майстер-клас, 2007. 170 с.
4. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13.04.2011. № 329. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0566-11> (дата звернення 08.06.2024).
5. Круцевич Т.Ю., Воробйов М.І., Безверхня Г.В. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді: навч. посіб. Київ: Олімп. л-ра, 2011. 224 с.
6. Куртас С.А. Оцінювальна компетентність викладача вищої школи: навчальний посібник. Суми: РВВ СОІППО, 2012. 100 с.
7. Педагогічне оцінювання і тестування: правила, стандарти, відповідальність: наукове видання. Болюбаш Я.Я., Булах І.Є., Мруга М.Р., Філончук І.В. Київ: Майстер-клас, 2007. 272 с.
8. Про утворення робочої групи щодо розроблення тестів та нормативів щорічного оцінювання фізичної підготовленості учнівської та студентської молоді: Наказ МОН України від 08.10.2020 № 1235. URL: https://osvita.ua/legislation/other/77258/#google_vignette.
9. Сергієнко Л.П., Шарий Д.В. Методологічні основи комплексного тестування у фізичному вихованні і спорті. *Теорія та методика фізичного виховання*. 2010. № 5. С. 3–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/TMFV_2010_5_2.
10. Юденюк В.М. Оцінка рухової підготовленості учнів закладів загальної середньої освіти. Матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції «Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи» (14 грудня 2018) (Харків), Харківська державна академія фізичної культури. Формат on-line. URL: <http://hdfk.kharkov.ua>.

REFERENCES

1. Bulakh, I.Ie. (2005). *Osnovy pedahohichnoho otsiniuvannia*. [Basics of pedagogical assessment]. Ch. I. Teoriia: [Part I. Theory]: navchalno-metodychni ta informatsiino-dovidkovi materialy dlia pedahohichnykh pratsivnykiv [educational and methodological and informational and reference materials for pedagogical workers]. Kyiv: Maister-klas, 96 s. [in Ukrainian].
2. Vrzhesnevskiy, I.I., Rakytina, T.I., Orlenko, N.A., & Yanishevskiy, Yu.V. (2024). Spetsyfika spryiniattia ta otsiniuvannia rukhovoho dosvidu u pedahohitsi rukhovoi aktyvnosti ta fizychnykh zusyul. [The specificity of perception and evaluation of motor experience in the pedagogy of motor activity and physical efforts]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova*. [Scientific journal of the National Pedagogical University named after M.P. Drahomanova]. Serii 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport). Vyp. (1(173)), pp. 45–48. URL: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.1\(173\).10](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.1(173).10). (data zvernennia: 08.06.2024) [in Ukrainian].
3. Vilmut, Dzh., Bulakh, I.Ie., Mruha, M.R. (2007). *Otsiniuvannia dlia navchannia: [Assessment for learning]: navchalnyi posibnyk*. [Tutorial]. Kyiv: Maister-klas, 170 s. [in Ukrainian].
4. Kryterii otsiniuvannia navchalnykh dosiahnen uchniv (vykhovantsiv) u systemi zahalnoi serednoi osvity: [Criteria for evaluating educational achievements of students in the general secondary education system]: Nakaz Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrainy [Order of the Ministry of Education and Science, Youth and Sports of Ukraine] 13.04.2011. № 329. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0566-11> (data zvernennia 08.06.2024) [in Ukrainian].
5. Krutsevych, T.Iu, Vorobiov, M.I., Bezverkhnia, H.V. (2011). *Kontrol u fizychnomu vykhovanni ditei, pidlitkiv i molodi: [Control in the physical education of children, adolescents and youth]: navch. posib.* [Tutorial]. Kyiv: Olimp. 1-ra, 224 s. [in Ukrainian].
6. Kurtas, S.A. (2012). *Otsiniuvanna kompetentnist vykladacha vyshchoi shkoly: [Evaluative competence of a teacher of a higher school]: navchalnyi posibnyk*. [Tutorial]. Sumy: RVV SOIPPO, 100 s. [in Ukrainian].
7. *Pedahohichne otsiniuvannia i testuvannia: pravyla, standarty, vidpovidalnist: [Pedagogical evaluation and testing: rules, standards, responsibility]: naukove vydannia. [scientific edition].* (2007). Boliubash, Ya.Ia., Bulakh, I.Ie., Mruha, M.R., Filonchuk, I.V. Kyiv: Maister-klas, 272 s. [in Ukrainian].
8. *Pro utvorennia robochoi hrupy shchodo rozroblennia testiv ta normatyviv shchorichnoho otsiniuvannia fizychnoi pidhotovlenosti uchnivskoi ta studentskoi molodi: [About the formation of a working group on the development of tests and standards for the annual assessment of the physical fitness of pupils and students]: Nakaz MON Ukrainy [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine] vid 08.10.2020 № 1235.* URL: https://osvita.ua/legislation/other/77258/#google_vignette. (data zvernennia: 08.06.2024) [in Ukrainian].
9. Serhiienko, L.P., Sharyi, D.V. (2010). *Metodolohichni osnovy kompleksnoho testuvannia u fizychnomu vykhovanni i sporti. [Methodological foundations of comprehensive testing in physical education and sports]. Teoriia ta metodyka fizychnoho vykhovannia. [Theory and methodology of physical education].* № 5, pp. 3–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/TMFV_2010_5_2. (data zvernennia: 08.06.2024) [in Ukrainian].
10. Yudenok, V.M. (2018). *Otsinka rukhovoi pidhotovlenosti uchniv zakladiv zahalnoi serednoi osvity. [Evaluation of motor readiness of students of general secondary education institutions]. Materialy XVIII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Fizychna kultura, sport i zdorovia: stan, problemy ta perspektyvy» [Materials of the XVIII International scientific and practical conference «Physical culture, sport and health: state, problems and prospects»] (14 hrudnia 2018) (Kharkiv), Kharkivska derzhavna akademiia fizychnoi kultury. Format on-line.* URL: <http://hdfk.kharkov.ua>. [in Ukrainian].